

► **Janez Janša**

SS –XXX / Die Frau Helga. Rekonstrukcija Projekta Borghilda, 2007.

2005. različite su ozbiljne novine proširile neobičnu vijest, od španjolskog *Clarina* do njemačkog *Der Spiegel*a i talijanskog *Corriere della Sera*. Prema toj priči, koja se prvo pojavila na njemačkoj stranici borghild.de, tim nacističkih stručnjaka je od 1941. nadalje razvijao prvu lutku za seks u povijesti čovječanstva. Bila je konstruirana da zadovolji razumljive spolne potrebe njemačkih vojnika u ratu i pomogne izbjegavanju neugodnih opasnosti po zdravlje povezanih s posjećivanjem bordela. Ubrzo se saznalo da je priča podvala, koju je vješto smislio (još uvijek anonimni) autor. No sve je to tek bacilo sumnju na *Projekt Borghilda*: iako nema dokaza tome u prilog, nema ni dokaza da je definitivno riječ o podvali. Kakva god bila istina o tom pitanju, *Projekt Borghilda* je jedna od crnih rupa u povijesti. Nastavlja živjeti, prije svega mrežno, pa dok se neki jako trude da je razotkriju, drugi se jednako tako trude da je obogate novim pojedinostima. Jedan od njih je i umjetnik Janez Janša. Od 2007. nadalje dodaje pojedinosti priči o Borghildi, slijedeći tri usporedna pravca: „obogaćuje“ projekt najnovijim vijestima, rabeći predmete pronađene ili izađene po potrebi; „potvrđuje njegovu autentičnost“ pomoću povijesnog istraživanja i dokumentarnih dokaza; „primjenjuje“ ga putem novih pojedinosti. Zanimljivo je da su sve te pristupe istražili oni novinari ili entuzijasti koji su priču prihvatili. *SS-XXX / Die Frau Helga. Rekonstrukcija projekta Borghilda* jest rezultat tih napora.